

Лидия Ооржак

Саннар, өңнер

Өңнүг шүлүк

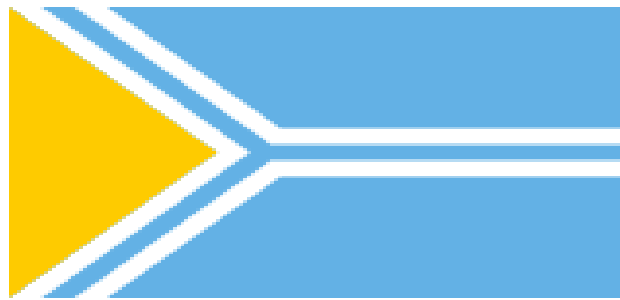
Сайынның дижи үнген
 Чараш *ак-ак* көстүп турган
 Ачам хөмүр эккелген
 А ооң өңү *кара* болган
 Хөл эриинде пага орган,
 Ооң өңү *ногаан* болган
 Кызыл–каттар быжа берген,
Кызыл өңнүг болган-дыр
 Аяс дээрде булут-даа чок,
 А ооң өңү *ак-көк*.

Сан адынга тывызыктар

Санаашкынның эгези боор,
 Санывысты адаңарам (бирээ)
 Бора-хөкпеш, каарган, кээрген
 Бора талда хонуп алган
 Чаны-биле эрткен оолак
 Хамык кушту хоюзупкан
 Бора талда арткан кушту
 Бодуң санап, туңнеп корем (Тик).

Сула шимчээшкиннер

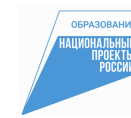
1, 2 – баштар дорт
 3, 4 – холдар херик
 5, 6 – аяар олур
 7, 8 – эрес кирип
 9, 10 – ажылывыс уламчылаал!

Торээн Тывам сүлде тугу
 Төрүттүнген чуртум – Тыва,
 Төк кээп дүшкен хонаш-өдээм
 Сүлде тугу хөлбелчиңнээн
 Сүзүглели бедик чуртум
 АК- КӨК дээрге хүндүлээчел демнии ол боор,
 АК өң дээрге ажык сеткил, мерген чаңныы,
 САРЫГ дээрге арыг бодал, байы ол боор.

Россиям сүлде тугу
 Күрүневис Россия –
 Күштүг, сүрлүг чуртувус
 Чоннуң ыдыы сүлде тукта
 Сорук-күзел сиңип чоруур:
 АК өң дээрге арыг сеткил,
 КӨК өң дээрге сүрлүг, үлүү.
КЫЗЫЛ дээрге коргуш-чогу, диди-
 ми-дир.

ФЕДЕРАЛДЫГ ТӨЛЕВИЛЕР ДЕР «ЧАШ
 АЖЫ-ТӨЛДҮГ ӨГ-БҮЛӨЛӨРГӨ ДЕТКИМЧЕ»,
 «АМГЫ ҮЕНИҢ ШКОЛАЗЫ»

Тыва Республиканың Дзун-Хемчик кожууннуң
 Чадаана хоорайның школа назыны четпээн
 уругларның муниципалдыг автономнуг өөредилге
 албан чери «Хээлер» уруглар сады

АДА-ИЕНИҢ СҮМЕ АЛЫР ТӨВҮ

“А М Ы Д Ы Р А Л Д Ы Ң
 Ч Ө Л Э Э Ж И ”

Үндүрүлгө №43

САННАР, ӨҢНЕР

Ортумак бөлүктүң ада-иезинге сүмелер

Үндүрүлгениң тургузукчузу:
 кижизидикчи башкы Монгуш Венера
 Сумбанаевна

Алдын-кыс Септел

Карандаштар мөөрейи

Ак өң

Маңган ак өң мени көргөр,
Кайы хире чараш-тыр мен
Аккыр харны, чечектерни
Аанакайын мен-не чуруур
Ак өң дээрге ак сагыш-тыр
Ак өң дээрге өөрүшкү-дүр
Ак өң дээрге аас-кежик-тир.

Сарыг өң

Мени топтап көрүнер даан,
Мен дег чылыг, чымчак өң чок.
Дээривистен чылдып турар хүнүвүстү
Дөгеревис дөмей кылдыр чуруур-дур
бис.

Кызыл өң

Кызыл өң мен. Мээң-биле
Кызыл-катгы чуруур ийин
Чечектерниң чаражы боор розаны
Чивиг кызыл өңүм-биле каастаар мен.

Ногаан өң

Ногаан өңге ынаам кончуг
Чүге дизе шивижикти
Чайын-даа бол, кыжын-даа бол
Ногаан хевээр тургузуптар
Пагажыкты, бүрүлери
База-ла мен өңнээр-дир мен.

Көк өң

Көк хевим кедипкештиң,
Көөргетгинип туруксаам кээр
Агып баткан арыг сугнуң
Ак-көк дээрниң чиңгирин көр
Көкүрүмнү, чаражымны
Көрүңер даан, аяс дээр дег.

Хүрең өң

Хүрең өңге ынак кижин
Алызында тодуг болур
Тооруктар быжа бээрге
Дөгереви хүрең чараш
Аравыста адыг безин
Хүрең хевин уштур эвес.

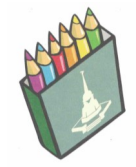
Өкпең өң

Өкпең өңге ынак кижин
Өкпежи боор, бардам болур
Өкпең өңнүг сливаны, виноградты
Өкпелексеп: «Тотпадым» деп чиксээр
силер.

Кара өң

Дас дег кара боорумга, Мени «Чүдээн!»
дижир силер.
Кара өң чок турган болза,
Кара-кара карактарны
Канчап чуруп алыр силер?
Каттыраңнаан карак-тыр мен.

Кайывысты кандыг дээрил
Карандаштар – өңнүктер бис
Кажанда-даа чарылбайн,
Кады чоруур салымныг бис.

Хүнчүгештиң херели,
Өрээлимде чайнап тур.
Шупту деңге -1,2,
Шупту демниг – 1, 2.
Зарядканы кылыыл.
Тургаш олур -1,2,
Холуң хергеш -1,2.
Быктың даян – 1,2,
Куду доңгай – 1,2.
Өрү шура -1,2.
Өөрүшкүлүг кичээлдеп ки-
риптээли.

Бирээ, ийи, үш, дөрт, беш
Салааларны санаалы
Бо салаа - кырган-ачам
Бо салаа - кырган-авам
Бо салаа - ачам
Бо салаа - авам
Бо салаа - бодум
Бо мээң шупту өг-бүлөм

Куштуг шыырак болур дизе,
Күш-культура кылыр херек
1 -2 – 3 – 4,
1 -2 – 3- 4.